

Patsiendi infoleht adenoidide eemaldamise kohta

Nende juhiste järgimine on kohustuslik tingimus patsiendi elu ja tervise ohutuse tagamiseks. Kui Te ei ole neid nõudeid järginud, võidakse meditsiiniline sekkumine Teie ohutuse huvides tühistada või edasi lükata.

Üldine teave anesteesia kohta

Üldanesteesia ehk narkoos lülitab välja teadvuse ja valutundlikkuse kogu kehas. Anesteesia ajal viibib patsient rahulikus, unetaolises seisundis. See on hoolikalt kontrollitud teadvusetuse seisund, mis saavutatakse erinevate ravimite kombinatsiooniga.

Ravimid manustatakse veeni kaudu ning hapnikku ja vajadusel anesteesiagaase hingatakse sisse maski kaudu, mis katab suu ja nina. Hingamisteede avatuse ja kaitse tagamiseks pärast teadvusetuse esilekutsumist kasutatakse enamiku üldanesteesia all tehtavate protseduuride puhul spetsiaalset larüingealse maski (torukujuline mask, mis paigaldatakse sügavale kurku) või hingamistoru (toru, mis viiakse suu või nina kaudu hingetorusse läbi häälepaelte).

1. TOITUMISREŽIIM (PASTUMINE) - KOHUSTUSLIK

Toitumisrežiimi eiramine suurendab aspiratsiooni (maosisu sattumine hingamisteedesse) riski, mis on eluohtlik seisund.

- **6 tundi enne protseduuri algust:** täielik söömiskeeld (sh rinnapiim, piimasegud, „kerged“ suupisted, kommid, närimiskumm).
- **2 tundi enne protseduuri algust:** palume mitte suitsetada.
- **Oluline:** protseduuri päeval hommikul tuleb jälgida, et laps ei neelaks hambaid pestes vett.

2. TERVISESEISUND JA ANAMNEES

Kliinikut tuleb teavitada kõigist muutustest patsiendi tervise seisundis.

- **Terviseperiood:** patsient peab olema terve vähemalt 14 päeva enne ravi (puuduvad hingamisteede viirusnakkused, allergia ägenemised, lööbed).
- **Kohustuslik teavitamine:** peate teavitama kroonilistest haigustest, pidevalt kasutatavatest ravimitest ja allergiatest. Samuti tuleb anestesioloogi teavitada logisevatest hammastest ja suuõõne piercing'utest.
- **Ravimid:** kui võtate vere hüübimist mõjutavaid ravimeid, teavitage arsti. Võtke kliinikusse kaasa oma igapäevased ravimid. Anestesioloogi poolt lubatud ravimeid võib võtta operatsioonipäeva hommikul väikese koguse veega.
- **Ärge võtke** verd vedeldavaid ravimeid (nt aspiriin) 2–3 nädalat enne operatsiooni.
- Kui arst on määranud operatsiooni, tuleb vereanalüüsid (üldvereanalüüs ja hüübimisanalüüs) teha 1–2 nädalat enne operatsiooni.
- Kliinikusse tulles võtke kaasa kõik väljastatud dokumendid (lepingud, saatekiri, infolehed, vereanalüüsile tulemused).
- **Ettevalmistus:** enne operatsiooni tuleb eemaldada eemaldatavad hambaproteesid ja kontaktläätsed.

Narkoosis ravi EI tehta, kui Teie või Teie laps on haige:

- haiguse äge faas
- palavik
- köha
- nohu
- mõnel juhul nahalööve
- kõhulahtisus

Kui ravi on planeeritud, kuid Teie või laps on haige või ei saa muul põhjusel kohale tulla, võtke kindlasti kliinikuga ühendust telefonil 6530133 või e-posti teel info@medisfaar.ee.

3. JURIIDILISED JA ORGANISATSIOONILISED NÕUDED

- **Saatmine:** last peab saatma seaduslik esindaja (ema või isa), kellel on kaasas isikut tõendav dokument. Kui saatjaks on muu sugulane, on vajalik volikiri.
- **Välimus:** lapse küüned peavad olema puhtad ja lakita. Täiskasvanutel ei tohi olla lakitud ega kunstküüsi, kuna need võivad häirida monitorianduri tööd.

4. OPERATSIOONIJÄRGNE PERIOOD JA VASTUTUS

- **Transport:** soovitatav on saatja kojusõiduks. 24 tunni jooksul pärast anesteesiat ei tohi juhtida autot, kasutada keerulisi seadmeid, teha olulisi otsuseid ega tarbida alkoholi.
- **Lastele:** ei soovitata ühistranspordiga sõitmist. 24 tunni jooksul peab laps olema pideva täiskasvanu järelevalve all.

- Ärkamisel võib esineda külmatunnet ja värinaid, unisust, ajutisi mäluhäireid, iiveldust ja oksendamist.
- Pärast operatsiooni võib laps olla unine ja viril, kuid taastub mõne tunni jooksul.
- Esimestel päevadel võib esineda kerge palavik; vajadusel määrab arst põletikuvastase ravi.
- Adenoidide eemaldamise järel võib laps olla rahutu ja halvasti magada.

Võimalikud nähud:

- kõhukinnisus ja isutus (anesteesia kõrvaltoimed) – andke lapsele võimalikult kiiresti vett
- jalalihaste valulikkus – masseerige jalgu või andke valuvaigistit
- Kui paigaldati šundid, tuleb vältida vee sattumist kõrva (kasutada kõrvatroppe).
- Võib esineda norskamist ja ninakinnisust turse tõttu; turse taandub umbes nädalaga. Nina nuuskamine on lubatud järgmisel hommikul ettevaatlikult.
- Kehatemperatuur kuni 37,5 °C on normaalne.
- **Tüsistus:** võimalik verejooks ninast ja neelust.

Kliinik vastutab patsiendi eest viibimise ajal keskuses; pärast väljakirjutamist vastutab seaduslik esindaja.

NB! Tugeva, kontrollimatu verejooksu korral helistage numbril 112 või pöörduge Põhja-Eesti Regionaalhaigla erakorralise meditsiini osakonda (EMO) või Ida-Tallinna Keskhaigla erakorralise meditsiini keskusesse.

5. VARUSTUSE NÕUDED

- **Vahetusriided (pidžaama):** Soovitav on eest nõõpidega mudel, et oleks võimalik rindkerele ligi pääseda.
- **Vahetuspesu / mähe:** Varukomplekti olemasolu on kohustuslik. Ravimid võivad põhjustada lihaste lõdvestumist, mis võib viia tahtmatu urineerimiseni.
- **Vahetusjalanõud:** Puhtad kinnise kannaga jalanõud nii lapsele kui ka saatjale.
- **Mugavusvahendid:** Lubatud on üks lemmik pehme mänguasi (ilma elektroonikata).

6. FÜÜSILINE AKTIIVSUS JA REŽIIM

- **Koormuse piiramine: Esimese 2 nädala jooksul** on keelatud aktiivsed mängud, jooksmine, hüppamine, sport, ujumine ning saunaskäik.
- Tööpäevadel tuleks patsienti hoida eemal ka avalikest üritustest, et ennetada haigestumist.

7. HINGAMISTEEDE SEISUND

- **Kurk ja hääl:** Mõnikord võib 2–3 päeva jooksul pärast hingamistoru või larüingealse maski kasutamist esineda kurguvalu, kipitustunnet või kähedust; see möödub tavaliselt mõne päeva jooksul.
- **Põhjus:** Intubatsioonitoru põhjustatud limaskesta mehaaniline ärritus. See on tavapärane reaktsioon, mis möödub iseenesest.

8. KOHALIKUD REAKTSIOONID (SÜSTEKOHT)

- **Hematoomid:** Käel asuva veenikanüüli paigalduskoht võib olla valulik; võimalik on sinikas, turse või punetus kanüüli piirkonnas. Lastel on see seotud veresoonte haprusega. Tavaliselt möödub 5–7 päeva jooksul.

9. VALURAVI JA TOITUMINE

- Ravimid: Ebamugavuse korral on lubatud võtta paratsetamooli või ibuprofeeni vastavalt vanusele sobivas annuses.
- Toitumine: Kodus võib süüa pärast neelamisrefleksi taastumist, alustades jahedatest jookidest ja pehmet toidust. Esimese 3–4 päeva jooksul peaks patsient sööma sooja (toatemperatuuril) ja pehmet toitu, et vältida verejooksu. Värske haav on tundlik kuumale, happelisele, soolasele ja kõvale toidule. Seetõttu sobivad sel päeval kõige paremini mahejogurt, pehme võileib, kartulipuder hakklihaga või pudrud ja püreesupid. Vältige gaseeritud jooke.

ÜLDANESTEESIA RISKID

- Hammaste kahjustus on võimalik hingamistoru või larüingealse maski paigaldamisel ja eemaldamisel.
- Üldanesteesia ajal puudub lihastoonus, mistõttu harvadel juhtudel võib kehaasendist tingituna tekkida närvide kompressioon, mis põhjustab mõne kehapiirkonna tuimust ja võib kesta nädalaid.
- Väga harva võib esineda nn „ärkvelolek“, kus patsient on teadvusel, kuid ei suuda liikuda.

Olen tutvunud infolehe sisuga ja mõistan, milline operatsioon on mulle (minu lapsele) planeeritud. Olen saanud vastused mind huvitavatele küsimustele.

Patsiendi või seadusliku esindaja nimi: _____ isikukood / sünniaeg _____

Allkiri: _____ **Kuupäev:** _____